

Bermo de natiui

tate gloriose virginis Marie. et de con- mendatione virginei sponsi eius Ioseph magistri Johannis de gerson in concilio co- stantiensi.

Iacob autem genuit Ioseph virum Marie de qua natus est Iesus qui vocatur xpus. Originaliter Math. i. et reci- tatiue in euangelio p'sentiali- ter lecto. Inuocandum te

judicamus in p'mis o Maria de qua nat' est Iesus qui vocatur christus. Neq; enim laus altera p'darioz tibi dari potest. q; q; ee te natus est dominus noster Iesus christ' Tibi quoq; fuit vir ioseph iustus et virgo tue testis et custos virginitatis. Iacob in- quit genuit ioseph virum marie. tu hodie regali ex progenie orta refulges. cuius pre- cibus nos adiuuari mente et spiritu deuo- tissime poscimus. Fac nos obsecramus i hac sacratissima natiuitate tua. mori pec- catis. mori mudo. viuere et renasci deo. fac nascatur in nobis p' gratiam Iesus qui vo- catur christus quem admodu' pri' in te na- tus est p' fidem et amorem (dicente Augu- stino) q; nasceretur p' corpalem incarnatio- nem cui diuine incarnationi faciente con- sensisti salutata prius ab angelo sicut nunc te salutamus implorantes et dicetes. Ave maria etc. Iacob autem genuit ioseph etc. Natiuitas est hodie sc'e marie virgi- nis. patres celeberrimi. patres ap'lici. diu- sapientissimi. et ornatissimi viri. Eius e' in- q; hodie natiuitas cui' laudes inditas co- naboz vt potero deducere modo quodam scholastico plusq; declamatorio vel accura- to sermone et hoc ex p'assumptis enangelij verbis tanq; ex p'ncipijs nostre fidei firmis- sima credulitate tenendis. Sic eui' phi so- let ex p'ncipijs naturaliter cognis ad elicie- das cōclusiones. nūc ex euidenti nūc p'ba- bili cōsequētia pcedere. Offerunt autē nobis ex p'assumptis Math. euāgeliste ver- bis. duo nostre fidei p'ncipia. Primum q; ex maria natus est Iesus qui vocatur xpus et ita fuit mater dei. q; christus est de'. Al- terum q; ioseph fuit vir marie. et ita caput eius. q; caput mulieris vir fm Apostolū. Ex hoc autem duplici p'ncipio. conclus- ditur alterum duplex. Anum q; decessit vt maria tāta puritate niteret. sicut di. Anf

helmus. qua sub deo maior nequit intelli- gi. Alterum q; decessit vt ioseph tanta p' rogatiua polleret. que similitudinem et cō- uenientiam exp'meret. talis sponsi ad tales sponsam mariam. de qua natus est Iesus qui vocatur xpus. Unde sicut laus marie e' laus christi filij sui. ita laus Ioseph in p' co- num redūdat vtriusq; Iesuet Marie. Sic ex aduerso dicit sapiensq; dedecus fi- lij est pater sine honore. similiter dedec' spō- se esset sponsus sine honore derelictus. Soluitur ex his questio cur de marie cur de ioseph p'conijs dignitatib; et excellētis virtutib;. opibus. et gestis. ampliora nō tra- dit sacra scriptura. Neq; enī mūdus ipse ca- perz oēs qui sup his scribēdi essent libros. Sed ex hoc q; duplici p'ncipio velut se- cūdisimo quodā copiosissimo et amplissi- mo laudū seminario habet deuoti cōreplā- tis animus vñ faciliter assurgat ad laudes q; tra s'ibet marie et ioseph. quō sic recte ascri- bar eis p' sufficiētiam aut v'ualē cōtinētā laudes q; in alijs creaturis etiā anglic' cō- siderat. Nā habz hoc hierarchie' ordo fm Dyoni. vt inferior virtutes sint in supiori- bus p'fectioni mō repositae. quē admodū sa- piētia p'fection' est in seraphin q; cheribin. Est autē maria sup choros angloz p' gra- tiam et glām sublimata. q; aliqd de ipō iō- seph negare nō audeo sed nec affirmare p' sumo. Erūt igit in ambob; p'fectiōes cete- rarū creaturaz irrōnabiliū et rōnabiliū. eti- am angelicarū eminētī quodā mō repiblet et attribuibiles. Et hoc q; late pateat ad cōmēdatiōem vtriusq; p'piciū est soletter intueri et p' cōsideratiōem itratī. cāpos am- plissimos oim virtutū donoz beatitudinū fructū spūs et filiū. Colligam' tñ ex his p'ncipijs laudes vtutesq; ioseph scz et ma- rie coartādo f'monē circa ea q; in b'ndictis- sima natiuitate marie scurrūt interfereudo de iusto ioseph v'ginali spōso suo. q; laus ei' marie laus e'. et h' s' b' q; duplici p'siderati- one fia. Age in p'ma de nobilitatis ori- gine marie et ioseph. Age in altera de scri- ficatiōe vtriusq;. Age in tertia de fōm'is repp'ione in vtroq;. Age in quarta de mlti- plici natiuitate christi respectu ioseph et marie. Erūt autem deductis nostra imi- tatis sanctorum ac deuotissimoz patrum qui ad commouendum piarum mentium deuotionem. dixerunt multa de sanctis et de diuinis. Que et qualia. magis ex

Virgo dans gratias
Junget connuba
Quintum
L'borus canentibus
Parentes iustibus
Dulce canentium
Vebens ad gaudis
Et illis inbiant
Secum
Virgo celeriter
Quil' r' dar pariter
L'amar d'izabel
Propbetar quelibet
Part neudubites
Septimum
Decorum aspice
Ser fouere fice
En tibi subditur
Seruit obsequitur
D' mirabilia
D'cauum
Jam iuris corpore
L'onsensus robore
Sanctus se spiritus
Secundans celtus
L'evoluntario
Rouam
Virgo fons gratie
Pleni miserie
L'et virgo perimus
L'eter que colimus
Locet in gaudio
Explicat
Ios ioseph et maria
L'aritaris cōcordia
Iacq; in diuersorio
L'aud; ioseph obseqo
L'ulli benignitate
Ampli' caritate
In ioseph s; i' h'gine
Prole laus e' i' d'mie
L'rinis distictū g'lib
L'extollam' laudib;
L'uis sed suffragiō
L'etm' strui gaudis
L'nic sacro cetui trio
L'ni trinog d'no
Finis.

Sermo factus in

confecturali quadam pbabilitate, q̄ ex fi / dei necessitate tenenda sciebant. Sic eoz / que dicentur plurima volo potius intelli / gi. ita vt non tam que facta sunt q̄ que fie / ri potuisse pia quadam religiositate credi / p̄nt absq̄ vlla assertionis temeritate et sine / p̄iudicio sententię sanioris referantur.

Prima consideratō

Maria de qua natus est Iesus qui vo / catur christus sicut fuit regali ex p̄geneda / uid orta. ita ioseph virum marie decur / le / gimus de domo dauid esse p̄genitum. hoc / ex euangelica traditione certū est. Sed / poterat hic sermo multus de nobilitate fie / ri. quid sit et quid vel quantum laudis habe / at. De moribus insup nobiliū sicut apud / Aristote. apud Cicero. apud Salustium / apud Boe. et alios plures inuenimus. / **E**tenim cum nobilitas sit quedam de meri / tis veniens laus pentum. hoc in ipa nobi / litate bonum est vt imposita nobilibus ne / cessitudo videat. neq̄ maior virtute dege / nerent. Alterū nobilitatis bonū q̄ p̄ba / bile est s̄m Arist. ex bonis. bonos nasci. p̄ / fertim vbi disciplina bonarū artium et vir / tutum iam cōfestim a puero tradi p̄t. et de / bet nobilius et hoc si vero et nō ficto nomi / ne nobiles velint haberi. Solant in p̄mis / p̄cipua sollicitudine deū cuius oraculū ad / puerulū samuelem tale factū est. Qui me / cōtemnunt erunt ignobiles. neq̄ enim fa / ciunt nobilem antiquate diuitie vt videtur / Aristote. describere neq̄ dñatio super cete / ros. aut aliq̄d hmōi tempale dat nobilita / tem. sed seruitus dei. cui seruire regnare est / cui⁹ agi frenis s̄ma libertas est. Sic aga / tha theologifans gliabatur inter oppbria / dicens. S̄ma ingenuitas ista est. in qua / p̄i seruitus cōprobat. Ex q̄bus elicere / p̄tinus fas nobis est mariam et ioseph s̄ / ma nobilitate p̄ditos fuisse. **Q**ueratō. Ni / mirū q̄ sup̄mam eos in dei obsequio etiā / corpali seruitutem exhibuisse credi debet. / **N**obiliores igitur q̄ nobilissimus regum / dauid. sicut eo sanctoros et timoratos i / dei fuerunt seruitio / q̄uis illa fuit mirabi / lissima stupendaq̄ nobilitas dauid. dū re / spondit illi michol irridenti et cōtemnenti / eum in corde suo. **Q**uirit dñs et ludā añ do / minū. et vilior s̄iam plus q̄ factus suz et ero / bumilis in oculis meis. ij. Regum. vi.

Porro si de nobilitate corpis quā dare / videtur armoniaca cōplexionis dispositio / bona loquimur. Inuenimus marie corp⁹ / miraculose cōpositum. qm̄ ex vtero sterili / formatū est ab illo cuius p̄fecta sunt opera / qui ideo p̄fecte materiam disposuit. ex qua / marie corpus formatū organifatūq̄ est. / **A**c p̄inde colligim⁹ q̄ neq̄ malinol⁹ aspe / ctus cuiuslibet ex planetis nocuisse credē / dus est in ipō cōceptiōis aut natiuitat⁹. et / ordio sicut nec hmōi formatio subijciebat / celoz influxib⁹. qm̄ quicqd agebatur h̄ to / tum grane magis erat q̄ nature. **S**ume / retur hoc loco efficax argumētum cōtra su / perstitiosaz. neq̄ fundabilem astronomo / rum. de iudicijs circa natiuitates hominū / traditiōem quo ad plurima q̄ asserūt. quo / niam gratia dei et libertas arbitrij sic dñū / obtinent sup̄ naturales influxus q̄ p̄ expe / rientias sumptas ex hoim opationib⁹ nul / le poturunt regule certe tradiz vniuersales / **S**ed hec omittamus quoniam ad alia. s̄ / mo deproperat. **I**nquiri vero potest de / anne sterilitate vnde erat. **N**ō enim videt q̄ / ex senectute vel senio licet anus appelletur / dum de marie cōceptione fit mētio. **C**on / stat enī ex historijs et Hiero. testis est q̄ an / na post genitam mariam ex ioachim duo / bus viris nupsit cleophe et salome. et a pri / mo mariam cleophe. ab altero marias salo / me suscepit. quartū genealogie metris. p̄ / hense sunt Anna trib⁹ nupsit. ioachim. cle / ophe salomeq̄. **E**x quib⁹ ipa viris peperit / tres anna marias. Quas duxere ioseph al / phe⁹ zebedeusq̄. **P**rima Iesum. **J**acobū / Ioseph cū Simone iudam. **A**ltera dat ia / cobū dat tertia datq̄ iohem. **I**nueniunt / tur p̄inde doctores aliqui s̄m moderni vt / dominus Armacanus cōquisitiōem faciē / tes de nobilitate ioseph et marie. **A**n vide / licet illa talis fuerit et tam p̄ima ip̄idauid / scdm̄ rectam genealogie legem. q̄ vel ipsa / maria vel ipse ioseph. hereditario successio / nis iure. debuerant in regnum temporale / dauid sublimari. **E**t an ihs benedict⁹ fru / ctus ventris marie. fuerit iure ponend⁹ su / per sedem dauid et thronum eius. tanq̄ / rexp̄alis et specialis iudeoz. **U**n̄ cōsequē / ter inquiritur ab aliquibus si muliebrī se / xui. deficiente masculino / apud reges ius / successionis ad regnum debeat etiam iure / diuio et inuariabili vel ip̄scriptibili cōpe / sere. **Q**ue disceptatio non quam inter duo

regna christianorum clarissima. Francie
anglie. vel fecit. vel fouit cōtrouersiam. sic
ex opusculis hincinde cōfectis sciri potest.
quoz suias omittere decreuimus p̄senti.
Puto tamen pbabilius q̄ regnū xpi super
iudeam nō fuit tempale sed spūale. sicut in
alijs regionibus. Dicit autē specialiter rex
iudeoz. qm̄ eis in p̄sona p̄pria regale sacer
dotium exercuit p̄dicando p̄p̄terea dicit.
Non sum missus nisi ad oues que perierūt
dom^o israel. Nec enī fuit p̄cipua causa de
ceptionis iudeoz. circa xpm̄ verū messiam
qm̄ omnia que de christi regno dicuntur in
scripturis accipiūt carnaliter seu tempali
ter. Cū tamen vere pilato dixerit. Regnū
meū nō est de hoc mūdo. sed et alteri q̄ren
ti. Dicit fratri meo vt diuidat mecū heredi
tatem: r̄ndit. Quis me cōstituit iudicē su
per uos. Et ita de plurib^{us}. Et fatendum
tamen est q̄ ipse est. Rex regū et dñs dñan
tium Iure et titulo multiplici/ quemadmo
dū declarat iter ceteros quidā doctor angli
canus pbare volens q̄ falsum et blasphem
um est dicere q̄ xps̄ medicauerit. imo q̄
potuit mendicare. Est enī inq̄t mendicare
ipm̄ mendicātem petere. de solo debito na
turali. sine omni dignitate/ iusticia seu de
bitō p̄sonali habito ad petitiū. Fuit autem
impossibile xpm̄ aliquid petisse seu mendi
casse ostiatim. vel aliter de solo debito na
turali. sine omni dignitate iusticia seu debi
tō p̄sonali. Hoc enī faciendo. fictus extitit
set et falsus cū sibi cōpetiuerit dignitas p̄
sonalis ex iusticia et debito. quā dignitates
repudiare nō potuerat scdm̄ veritatem. Fi
ctio autē longe erat ab eodez. Mendicitas
enī defectū dicit q̄ mene defectus est. Aut
igitur medicans habet dignitatem aliquā
p̄sonalem aut aliquā iustam cām ad peten
dum id qd̄ petit. vt q̄ ministravit illi spūa
lia. sc̄ p̄dicatiōem. oratiōem. vel missas. v̄l
tempalia sicut obsequiū. et sic non petit ex
solo debito naturalis indigentie. sed habz
debitum et obligatiōem iure p̄sonalis di
gnitatis. aut alicuius alterius meriti/ p̄so
nalis. et ita non vere mendicat. Et si medi
care se se dicit. fingit hoc est mentis. Si au
tem nō habet tituli dignitatis. aut alicui^{us}
meriti p̄sonalis. et est in necessitate positus
fatendus est in hoc casu q̄ veraciter et licite
mendicus est. Si vero deficit vtrunq̄ vt
q̄ nō indiget/ vel si indiget p̄t̄ retribuere
v̄l retribuit meritū p̄sonale. et sic medicat.

Ista p̄sus ē ficta et hypocrita/ mēdicitas
Spūs autē sc̄tūs effugiet fictum. nec hy
pocrita placebit deo. et ergo. mendicare nō
cōueniebat christo. Quam late pateat hec
materia viderit doctor p̄dictus. viderit et
vestra beatitudo. Sed oritur dubitatio
cum Maria et Joseph fuerint de regia stir
pe p̄geniti quo pacto voluit ipse ioseph ser
uilib^{us} opibus intendere. Fuit enī faber li
gnarius Silr̄ dicit Hiero. Mariam ope
ri tertrino operam dedisse. R̄spōdem^{us}
mirandum non esse si paupertatis honeste
p̄dicator et amator. Iesus. voluit in hone
sta paupertate nasci. et laboriosissimus cū
laborantibus educari. Dans in hoc exem
plum omnib^{us} etiam nobilib^{us} ne vacent in
erti ocio qd̄ est fomes fons et origo omniū
vicioz quoniam multa mala docuit ocio
sitas. Recogitent insup nobiles et igno
biles illud psalmiste. Labores manū tu
arum q̄ manducabis/ beatus es et bñ tibi
erit. Agerem hic de mendicitate. nisi q̄ ad
alia festino. Ceterum plurima suppete
bat hoc loco querimonia contra quosdam
superbe et eneruiter ociosos. p̄sertim eccle
siasticos et religiosos. sed aduersus eos sa
tis sit volumen illud egregium quod de o
pere monachoz composuit Augusti. A q̄
posterius multa Dugo de sancto vic. sum
psit/ et explicando disseruit. Itaq̄ illud
qd̄ de forti muliere p̄dicat sapiēs marie que
nit. que panē ociosa n̄ comed. s̄ q̄ sinit la
nā linū et opata est consilio manū suaz.
Ideo rite subinfertur mystice de ioseph vi
ro suo. q̄ nobilis in portis vir eius. Et hec
de nobilitate Ioseph et Marie dicta suffi
ciant. Sequit de vtriusq̄ in vtero san
ctificatione.

Secunda confide. r

Maria de qua natus est Iesus sicut fu
erat in vtero sanctificata prius q̄ nascere.
ita de Ioseph virginali viro suo pia credu
litate credi potest q̄uis non omnino simi
liter. Potest forsau hec dissimilitudo no
tari. in hoc q̄ Ioseph post originale cōtra
ctum. sanctificatus est in vtero baptismo
flaminis sicut Johannes baptista et alio
rum plurimi. Sic enim in officio hieroso
limitano de Ioseph composito cōtinetur.
et ex p̄missio quadruplici p̄ncipio sequi
videtur. Mariāz vero ita p̄uenit gratia

Sermo factus in

sanctificans. ut quoniam is lege communi teneret
obnoxia peccato originali. iuxta casus viles
generatiois ab adam traduce. non sic autem
filius eius ihesus quoniam non ex virili concubitu geni-
tus est nihilominus ipsa maria lege puata
ac privilegiata. sic puata est ut nequaquam il-
lud generale contraheret. quoniam hoc et potuit et
decurt fieri. ut perfectissimum saluator filius eius.
perfectissimum in sua misere modum saluationis in-
penderet tunc ea sacrificando a peccato. ut in illud
in quod aliquando casura erat. ipso sacrificante et gratia
insudare non caderet. et ita coteretur caput ser-
pentis antiqui. nunquam ab eius pede contrita.

Longus esset sermo si circa perfectum vellemus
de hac sacrificatiois materia. quam ad benedi-
cre conceptiois sue festiuitatem remittimus. eli-
ciētes religiosum ac morale documētum. pie
et crebro predicandum. Costat itaque deum mi-
saluatiois sue non ita legibus corporum traditio-
nis christiane. non ita sacramentis ipsis alligasse
quin absque iudicio legis eiusdem. possit pu-
eros nondum natos extra uterum. in tunc sacrifica-
re. gratia sue baptismo vel virtute spiritus sancti.
Debet igitur mulieres pręgnantes. sicut et viri sui
ipse et alios. diligentius precibus fundere deo et
ad sanctos angelos custodes hominum etiam puero-
rum in utero. Debent ad ceteros sanctos sanctas-
que omnes confugere. quoniam infans nondum natus.
si forte moriturus est. postquam ad baptismi flu-
minis gratiam peruenire valeat dignetur ipsum do-
mulus ihesus sumus pontifex baptismo spiri-
tus sancti perueniendo misericorditer consecrare.
Quis enim scit si forte exaudiat deus. imo quod
non deuotus sperare valeat quod ordinem humilium
et in se spiritum nequaquam despiciat. Pro-
ficat hec consideratio ad excitatiōem deuoti-
onis in penitentibus proficit ad leniendam eorum angu-
stiam dum sine baptismo decedit puer. quoniam non
ois inde spes salutis ablata est. Sed neque
absque reuelatione datæ (sateor) certitudo.
Sed oritur in hac consideratione scilicet in si-
milibus dubitatio theologica salubriter co-
raz hoc sacrosanctum concilio et publice tractanda.
Necessitas enim maior incubuit. ut hoc fi-
at quod antea crediderat. Dicit quippe nostra con-
sideratio quod maria fuit in utero sanctificata
imo et ipse ioseph. Costat autem quod hoc in scri-
ptura sacra que est canon biblie neque continetur
explicite. neque in contentis in eadem educitur
euidenter. Est igitur questio si de necessitate
fidei tenenda est veritas nostre considerationis
scilicet. Et hoc est inuestigare sub generali re-
gula. que veritas est certa fidei de salutis ne-

cessitate tenenda. que de sola probabilitate que
de pietate fidei. et que fit imprinens. **R**e-
spondere proposueramus per unicum distincti-
onem septuplicem collocando veritates pri-
nentes ad religionem christianam sub sex gra-
dibus ad inuicem ordinatis. inferendo bre-
ues et paucas propositiones corollarias que forsitan
minus habent predicatiois locum. quam exercitium
scholasticum respiciunt. quale exercitium poste-
rius habere sperantes. nos hac dubitatione
relicta transibimus ad reliquas considerati-
ones tertiam et quartam.

Tertia consideratio

Maria (de qua natus est ihesus) sic habuit
repressionem fomitis originalis. ne in viciosa
exardesceret concupiscentiam. sic de ioseph
virginali sponso suo intelligi pie potest. per-
tinet dum matrimonialiter eidem coniunctus est.
Vnde sicut maria potuit ex finia dicere illud
Sare uxoris thobie iunioris filie raguel.
Tu scis domine quod nunquam concupiui virum. et mu-
dam seruauit aiam meam ab omni concupiscentia.
virum autem cum timore tuo. non cum libidine
mea consensi suscipere. sic ipse ioseph potuit
it apud deum gloriari. ita enim pie teneo.
Tu scis domine quod nunquam concupiui feminam
et mundam seruauit aiam meam ab omni
concupiscentia. Uxorem autem cum timore
tuo. non cum libidine mea consensi suscipere.
Testis et assertor huius sententie. nobis est
Diero. libello de perpetua virginitate Ma-
rie contra heluidium. **S**imiliter Hugo de
sancto victore in tractatu de coniugio be-
ate marie et alij sanctorum plurimi. Diero-
nimus enim ioseph permansisse virginem
non dubitat astruere. Ioseph igitur pri-
usquam iungeretur cum virgine maria. corru-
ptus vel uxoratus non fuerat. Et hoc mas-
time concludimus ex eo. quod si matri sue domi-
nam. puerce. neminem dare custodem volu-
it nisi virginem scilicet iohannem euangeli-
stam. quanto magis existimandum est quod hoc
fieri voluit in adolescentiori etate. Simi-
liter filius iesus sicut non voluit nasci ita
nec nutrirsi nisi in puritate virginali. Por-
ro ioseph si ab uxore post immediatum
tempus nuptiarum. continuit semetipsum
sicut euangeliste testimonium habet quod non
cognoscebat eam donec peperit filium suum
primogenitum et hoc propter reuerentiam tanti sacri-
santi que misterij. **D**ic apertissime datur

intelligi q̄ nec post partū cognouit eam/
 quoniā uigentior erat ratio tunc q̄ prius
 vt ab eius cognitōne se tēperaret. Et hoc
 nobis nō vt dubiū sed vt certa fide tenen-
 dum nūc iniūgitur. sic q̄ maria. post p̄tū
 inuiolata pmāsit. **A**ddamus q̄ ioseph
 cū esset uir iustus cum preterea fomite ori-
 ginalis peccati vel repressum vel extinctum
 haberet (ita ei decebat fieri ne marie spe-
 ciositas vel familiaritas sibi cederet i scā-
 dalum vel ruinā) Ipse ex cōiuctu et coha-
 bitatōne familiari marie nō mouebat ad
 libidinē sed ad castitatē tam ex repressiōne
 hmoi fomitis in seipso q̄ ex marie virtu-
 te et merito q̄ ex disciplinato cōuersatōis
 modo. **D**ic figuratim p̄t illud de suna-
 mite que erat puella pulchra nimis et dor-
 miebat in sinu dauid. qui tamē nō cogno-
 uit eam. nec in eius cōcupiscentiā quoli-
 bet exarsit. Sic enī certissimū est de Ma-
 ria cōiuge sua q̄ ex cōiuctu seu associatōe
 uiri nulla eam carnis titillatio. null' pri-
 ritus nulla illecebra pueniēs rōem vel in-
 obediēs sibi uerabat eam. Alioqn peccas-
 set saltē uenialiter qd Augusti. negat. **R**e-
 gant et doctores quia gratie plenitudinē
 habuit ad uincendū ex omī pte pctm. pl'
 q̄ adam ex originali iusticia. **T**radit do-
 min' bonauētura hoc se habuisse a iudeo
 rū fideli narratōne q̄ null' ex aspectu glo-
 se uirginis q̄ uis esset pulchra nimis uieba-
 tur aut inflāmabatur ad sedā carnis cōcupi-
 scentiā sed eā potius extinguebat. ille diuini
 aspectus q̄si frigidus quidā ex ocul-
 ros uirginē spiraret vel efflueret a mente
 sua castissima. Sic ex aduerso de peccatri-
 ce ac petulanti muliere uerū est illud ora-
 tū. **E**t uultus nimīū lubricus aspici. Sic
 de talib' notauit Jacobus. **O**culos inq̄t
 hñtes plenos adulteriū et insatiabilis de-
 licti vnde p̄surgit fascinatō quedā illece-
 brosa in aspicientes. **M**emini me lati'
 alias cū de cōceptōe uirginis sermo fieret
 materiā hanc p̄ similitudines et rōes p̄tractas-
 se vt de Samma herba cui' et aliorū quo-
 rundā preciosoz lapides mouet aspect'
 ad castitatē. **E**licio protin' ad p̄firman-
 dā. **M**arie perpetuā uirginitatē cū Ioseph
 nō oportet credere ipm ioseph iustū uir-
 marie senio fractū/ debilitatū aut frigidū
 fuisse. duz nupsit marie adolescentule/ ad
 saluandū castissimū atq̄ pudicissimū cuz
 ea cōiuctū. **P**otuit utiq̄ plus opari spūs

sanct' in cōseruando castitatē ipsius Ios-
 seph p̄ repressiōem. vel extinctōem fomitis
 originalis in ipso. q̄ senectus vel senium
 opetur. **E**tenī quis nesciat. quosdam se-
 nes septuagēarios aut octogēarios spur-
 cissimis et fedissimis libidib' exarsisse eun-
 tes post desideria sua. et in adinuetōibus
 suis turpissimis/ quales etiā vel cogitare.
 vel dicere. pudor et fetor est cōputrescentes
Sensit uirginitatis grām q̄ dixit. **S**cio
 enī q̄ cōtinens esse nō possum nisi dede-
 rit de'. **S**ic autē existimo Ioseph fuisse
 iuuenē. sicut iuuetutis terminos ponit ysi-
 dorus. q̄s extendit a. xxviii. annis. ubi ter-
 minat adolescentiā usq̄ ad annū q̄nq̄ges-
 mū quo tpe etas tūc senectutis inchoat.
Fuit igitur Ioseph dū primo despōsa-
 tus est sub quinq̄gesimo anno p̄stitutus
Nec urget in oppositū libellus de infan-
 tia saluatoris. quia iure dānatus ē. **D**o-
 uet autē ad hoc pte tenendū multiplex rō
Primo ppter misterii prophetiū quo
 dicit in ysaia **E**tabit sponus sup sponsam
 et habitabit iuuenis cū uirgine. ubi glosa
 interlinearis et ordinaria. dicit ioseph cū
 Maria. **D**ouet historie p̄sideratio. qz
 cleophas scōs maritus Anne. ex cui' filia
 sorore marie uirginis/ geniti sunt quatuor
 fratres Jacob' Ioseph Symon et Judas
 habuit. fratre ipm Ioseph uirū marie fili-
 astre sue. **N**on igitur uidet pbabile q̄ in eta-
 te tantū distaret Ioseph et cleophas frēs.
Douet tertio finis et ratio despōsatōis
 marie cū Ioseph. **Q**ue ratio duplex prin-
 cipaliter assignat. **U**na propter ministe-
 riū et obsequiū prestandū ipsi marie pue-
 ro Iesu cūtib' in egiptū illic manētib'
 et inde remeātib' et cōsequēter usq̄ ad p̄fe-
 ctam etatē. **C**onstat autē q̄ ad talia nō fuit
 set idone' homo senio cōfractus et ipotēs
 qualis eget ampli' vt ei ministret q̄ mini-
 stret. **Q**ualis p̄terea onerosior marie q̄ ob-
 sequētor extitisset. **A**ltera rō fuit ad cō-
 seruandā marie famā apud p̄fidos iude-
 os. et ad incarnatōis misterii celandū des-
 monibus q̄ ratio cessasset proorsus si Ios-
 seph senex frigidus et quasi maleficiatus
 palam apparuisset. **T**alis enī quo pacto
 credi potuisset alicui' pater infantis?
Quereret igitur aliq̄s cur senex depingit
Responso depingit alicubi senex. **P**ropt'
 mentis et castitatis uirtutē. sicut dicit sapi-
 ens/ q̄ etas senectutis uita immaculata.

Sermo factus de

Nuo cōtra dicit propheticus s̄mo q̄ ma
ledictus puer centū annozū. **U**el iō p̄
gebatur s̄nec ab initio nascentis ecclesie.
dum **M**arie p̄petua yirginitas nondum
vt modo radices fixerat in cordibus fide
liū/ne susp̄ carētur carnale aliquid de **J**o
seph? **M**aria. **H**inc fortassis om̄ssa ē so
lennifatio celebris. de taz venerando leto
q̄ coniugio. **D**epictū tamē inuenim⁹ **J**o
seph velut in etate iuuenili qualē predixi
mus sicut i hac alemania crebro notauim⁹.
Uel dic illud oratij pictozibz atqz poe
tis. Quodlibet audendi sp̄ fuit equa po
restas. **S**uggerebat hoc loco religiosa
studiositas plurima cōquirere de castissi
ma z sanctissima cōuersatōe **J**oseph cum
Maria de cōfabulatōnibz suis diuinissi
mis/in loco peregrinatōis sue sup̄ myste
rijs nostre redēptōis/ sup̄ canticis ipsius
Marie zacharie. z symeonis. **S**up̄ his p̄
terea oibus que dicebant̄ de puero iesu. et
que videbātur in eo z q̄ reuelabātur ab ā
gelo immo z que felici exp̄imēto tu maria
didiceras. **U**n sic decuit maria vt sum
ma puritate niteret. sic decuit vt h̄ret suo
modo parē sp̄sum purissimū/ q̄ cū perpe
tua yirgine. virgo prius ac posteri⁹ p̄ma
neret. **U**terqz regali progenie renitens et
illustis **U**terqz sanctificatōem in vtero re
cipiens cū maria plena gratia fom̄tē reb
mente. māsit **J**oseph repletus gratia. pec
catū saltem mortale quodlibet sup̄ante
Nouit **M**aria yirginitatē/ nouit et ipse
ioseph s̄m̄ doctozes cui voto nō repugna
uit vera matrimonialis cōiūctio neqz cor
porū mutua translatō. **I**n quo matrimo
nio proles fuit fides atqz sac̄m̄. **N**ouit
maria misterij incarnatōnis a seculis ab
sconditū angelo nūciatē/ nouit z **J**oseph
ammonit⁹ sup̄ hec i somnis z vt existimo
pie prius edoct⁹ familiarit̄ a **M**aria. sicut
beatā **C**eciliā legim⁹ valeriano sp̄so suo
dixisse. **E**st mihi misterij qd̄ reuelē aman
tissime iuuenis si tota illud fide custodi
as. **Q**uidni fuerit audētior diuino cō
fidens auxilio **M**aria erga sponsum suū
Joseph pudicissimū/ cū esset iustus/ q̄ ce
cilia erga **V**alerianū. quē vr̄gebat impet⁹
nuptiarū. **T**urbata est maria in angeli
ca salutatōe sed nō turbata vel incredu
la. **T**urbatus est ipse ioseph ad stupendū
tante nouitatis miraculū. **I**ta vt nollet
maria traducere/ nō tamen cōturbatus/

vel culpabiliter incredul⁹/ sed stupor qui
dā apprehēderat eū/ sicut de petro legim⁹
dum ait ad ih̄z. **E**ri a me dñe. qz peccator
sum **J**oseph similr̄ coniūgi cōiugio tā ex
cellētissimē yirginis marie. indignū se iū
dicabar. **P**ropterea non ex credulitate su
spiciosa. sed ex pfundissima humilitate vi
des maria traducere noluisse. sed quasi dis
pisse. **E**ri a me dñe qz peccator sum **H**inc
angelus ad eum **J**oseph fili dauid. noli ti
mere accipe **M**aria coniūgē tuā/ nō dixit
noli incredulus esse. **V**isitauit maria za
chariā z **E**lisabeth nō dubiū quin de licē
tia z p̄sensu viri sui **J**oseph/ iaz de sacra
m̄to incarnatōis instructi. **V**isitauit z **J**o
seph/ vel illo t̄nc vel in solennitate pasca
li que prima erat/ z ad quā ire iubebat lex
in hierl̄m. **D**ec̄tauit canticū maria. ce
cinit ipse zacharias. **N**on dubiū quin p̄
ticeps z cōsciū canticozū istozū **J**oseph
exiterit. **C**ongratulata est **M**aria cū ce
reris parentibz z cognatis ipsi **E**lisabeth
puerpe dum ioh̄anē enixa est. a qua cōgra
tulātōe ioseph alien⁹ nō fuisse put̄ndus ē.
Recogitabat maria signū datū ipi achaz.
de yirgine paritura in se completū fuisse.
Gloriabat̄ et hoc ipse ioseph magnificās
deum in corde suo z assidue gratias agēs
Obediuit **J**oseph edictio quod fecit ce
sar **A**ugust⁹ obediuit z maria. **S**criptum
est enī q̄ **J**oseph iuit in bethleē cum **M**a
ria vxore sua pregnante **S**ciebat enī obe
diendū esse potestatibz sublimioribz quo
niā sic est voluntas dei. **M**aria filiū suū
primogenitū mox vt natus est/ adorauit
cū gaudio z exultatōe. **J**oseph ab hoc ado
ratōis gaudio z exultatōe nequaquā alie
nus fuisse credēdus est. **M**aria conser
uabat om̄ia que dicebātur de puero **J**esu
per pastozes/ p̄ tres reges/ p̄ symeonē. per
annā/ per ceteros/ cōferēs ea in corde suo
et admirans/ nō ex ignorantia sed ex inso
lita mysterij reuerētia **J**oseph similr̄. **N**ā
scriptū est q̄ erat pater iesu z mater admī
rantes super his que dicebātur de puero.
Obediuit ioseph angelo iubētī in som
nis vt acciperet matrē cum puero vt fuge
ret in egiptū. **O**bediuit z **M**aria. noua il
la puerpa et delicata iuuecula nocte con
surgens **I**n q̄ peregrinatōe laboriosissima
dicere poterant yterqz ad dñm **L**antabi
les mihi erāt iustificatōes tue in loco pe
grinatōis mee/ ynde qdā metrice scribit

Velut ex persona pegrinantium et psallentium de lege domini.

Esto peregrinis nobis cantabilis alma.

Lex domini releuans tedia dura vie.

Nam fugiunt tristes citius per inania cure.

Armina diuinus dum modulatur amor.

Ergo celigena miseris mens incola terris

His psaltes lyricis iugiter apra modis.

Sic non te totam lachrymarum valle molesta:

Sed celo poteris dicere te positam)

y

Et o bone Iesu o salutarifer christe quis sufficere existimare possit egressum pro gressum et ingressum pegrinantiois illi septenalis/quatus fuerit hinc labor dolor et timor. quant' inde diuinorum sapor et dulcor. Et vii: Nimirum ex diuina consolatione que facit etiam cum tentatione prouentum. Et mutua rursus collatione allocutione ioseph cum maria et amboz cum puero iesu. Et recogitatione tandem diuini filij super redemptione generis humani. sicut Augu. confitetur. quod non satiabat dulcedine mirabili. super altitudine filij diuini in redemptione generis humani. Quis det interfuisse colloquutionibus hominibus? Quis pegrinantibus his concesserit assistere? Quis iconomiam illam honesta paupertate gratissimam viri et uxoris cum filio/vbi pro famulo dabatur aliquid in originem considerare poterit? Unde si ver' illa mater elizabeth exclamauit prophetice ad virginem cam marie salutandam si exultauit pro gaudio iohes infans in utero suo. quid ex continua cohabitacione et allocutione cum maria et puero iesu. iust' ioseph accepit diuine consolacionis et illuminacionis dici nequit? Quis det hymnum de canticis syon ex maria suauiter audiuisse in terra aliena? Quis det eam baiulante in vlnis/speciosum forma pro filiis hominum que blandiebat arridenti. que condolebat vagienti. que frequenter tibi viro spouo suo ioseph. baiulandum. fouendum. osculandumque tradebat/vi disse? Legimus preterea puerum ibi dum. xij. annorum fact' esset. subditum fuisse ioseph et marie. que subiectio sicut inestimabile notat humilitatem in iesu Ita dignitatem incompabilem signat in ioseph et maria. Porro legimus in transitu marie ipsum assistisse. Hoc enim hieronimus argumentatur. Sic et in obitu felici ioseph recte credendum est. Mariam spouam. et filium ihm. corpaliter affuisse. Ante enim christi passionem defunctus est. Alioquin enim custodia matris alteri commissa non fuisset.

Hinc metricus quidam:

Venerat illa dies qua vitam morte pararet.

Perpetuam tibi iuste Ioseph dauid inclita proles

Spes adest cum matre pia quibus officiose

Seruieras. vultu placido solantur euntem.

Ora licet lachrymis/opplenit intus obozris.

Naturalis amor/etenim sic credere fas est

Ex patrem Iesus. et sponsum fleuit morientem

Virgo benigna suum. fidei custodis amator.

Procumbit lecto. complexans membra pudicis

Oscula dat labijs/mi vir conclamat. obis ne.

Deseris. et viduam passuram dira relinquis.

Uelletamen fiat domini. dilecte vale mi.

Ecce Iesus tuus in placida te sede locabit:

Protinus ipse Ioseph/preciosa morte quiescit.

Legimus christo moriente multa corpora sanctorum surrexisse. et venisse in sanctam ciuitatem hierusalem et apparuisse multis. Hinc forte dicit apud Acceperunt mulieres de resurrectione mortuos suos. Recogitet ozo pius animus. si iust' ioseph. vnus est ex illis putandus fuisse. que marie appartierit carissime sponse. qui eam consolatus sit/que tandem ipso in celum ascendere. simul et ascendit glorificatus. Non dubium in aia. Sed an et in corpe. nescio. deus scit. et collocatus est a dextris ipsius iesu. hoc est in potioribus bonis suis. Concludit ad extremum per premissas et alijs inenarrabilibus iusti ioseph

Sermo factus de

A preconijis / q̄s recte q̄s religiose faciūt ⁊ fecerūt qui celebritatē de virginali cōiugio Marie et Ioseph / qui festiuitatē solennē de beato trāsitu eiusdē Ioseph pagere senserūt tam verbis q̄s scriptis suis que scripta q̄m vel hñtur vel facili haberi p̄nt ea breuitatis amor linq̄t. Et ad vltimā se trāsferit p̄sideratōem. q̄ post verbū de nobilitate ioseph ⁊ marie in p̄ia p̄sideratōe. De hinc de ipsoꝝ sanctificatiōe in altera. Rursus de fomitis rep̄ssione in tertia. Loquit̄ de multiplici nat̄itate Iesu ⁊ de habitu d̄ine quā h̄z ad mariā atq̄s ioseph h̄mōi natiuitas.

Quarta consideratio De maria na

tus est iesus q̄ vocat̄ x̄ps. nedū corp̄aliter sed sp̄ual̄r quidē Et de virginali sponso suo ioseph suo mō dici p̄t. Nō eq̄dē dici p̄t. q̄ de ioseph nat̄⁹ sit iesus. mō quo blasfemat iude⁹ infelix q̄ dicit x̄pm ex ioseph sem̄e esse natū. p̄cul hoc a pietate fidelium.

Sz attēdo triplicē natiuitatē Iesu x̄pi / attēdat ⁊ vestra b̄ritudo sc̄z eternalē / corp̄alē sp̄ualē vel mētālē. Nascit̄ enī eternal̄r ex patre. quē ad modū nascitur splēdor ex luce coeuius luci. Dinc est illd̄ ecclie cātīcū. **O**riēs splēdor lucis et̄ne Et in p̄sona sapie increate dic̄ eccl̄iastic⁹. **E**go ex ore altissimi p̄dij p̄riogenita an̄ oēm creaturā Et ysaias **G**eneratōz ei⁹ q̄s enarrabit. Et in psal. **E**x vtero an̄ luciferū genui te In hac eternali natiuitate x̄pi iesu. neq̄ maria. neq̄ Ioseph cōicant̄. **A**ltera natiuitas x̄pi ihu / fuit corp̄alr in mūdo ex virgīe. De q̄ angel⁹ ad mariā **S**p̄ritus sanctus sup̄ueniet in te ⁊ virt⁹ altissimi obūbrabit tibi. **I**deoq̄ ⁊ qd̄ nascet̄ ex te sanctū vocabit̄ fili⁹ dei Et hoc factū est q̄n̄ p̄pleti sunt dies marie vt pareret ⁊ peperit filiū suū primogenitū. Et in hac q̄dē natiuitate sola maria. materiā m̄strauit **A**t vero qz corp⁹ marie fuit ipsi⁹ Ioseph. iure matrimoniali q̄ fit mutua trāslatō corp̄oz viri ad m̄liere ⁊ ecōtra. **V**ideam⁹ si cū intelligētie sobrietate dicere fas nobis sit / qz ex corp̄e carne Ioseph nat⁹ est x̄ps ihs. Et hoc dici forsitan posset / nisi p̄iaz aurū timeret offensio.

Adiuertam⁹ t̄m ex lege veteri / qz si frater decessisset sine prole / frat̄ sup̄stes ducebat vxorē defuncti vt suscitaret semē ei⁹. **A**c nat⁹ in p̄uer dicebat̄ filius nō quidē natural̄. s̄z legal̄ illi q̄ iā obierat fr̄s. **S**ic enī cōcordat euangelica series genealogie x̄pi dū ioseph legis habuisse duos p̄ses vnū quē mathe⁹ noiat iacob. **A**ltēz quē appellat lucas hely. q̄ legal̄ fuit p̄ iacob vero naturalis. **Q**uoz sum ista. **N**imīz p̄ intelligētia l̄re ne pateat irr̄siō v̄l sc̄adalo nesciētū morē scripture. q̄i ioseph habuerit duos p̄ses naturales. **V**el qz euāgeliste mētiri sunt put̄ opponit Julian⁹. **P**roinde q̄ten⁹ daret̄ intellect⁹ q̄uo ioseph dicit̄ ē p̄ Ihu x̄pi / nedū a iudeis h̄ put̄atibz carnalr sentiētibz / s̄z ab ip̄a etiā virgīe Maria. **F**ili inq̄t. **Q**uid fecisti nob̄ sic. **E**cce p̄ tu⁹ ⁊ ego dolētes q̄rebam⁹ te. **F**uit itaqz Ioseph p̄ iesu reputatōe fuit p̄ curatōe. qz nutritius. **F**uit etiā p̄ generatōe nō q̄dē sua s̄z marie vxoris sue / coopante sp̄sctōz q̄dāmō vices ioseph gerētē / nō virili semē s̄z m̄stico spiramie. **P**ropterea p̄ q̄dē ioseph nō natural̄ s̄z legal̄ pueri iesu dici p̄t. cui sp̄sctus suscitauit semen carnale. **V**alēti⁹. **N**at⁹ ē iḡt ihs in tra sen fundo ip̄i. **I**oseph de q̄ tr̄a clamat ysaias **R**orate celi desup ⁊ nubes pluāt iustū ap̄iat terra ⁊ germiet saluatorē. Et in psal. **V**eritas de tra orta ē. **Q**uidni p̄petat̄ iḡt ipsi Ioseph ius aliqd̄ legale v̄ltra cetos hoies ī b̄ndicta pueri iesu formatōe q̄m nat⁹ ē in ea. ⁊ ex ea carne cui⁹ dñi iure m̄rimoniali vere trāslatū erat ī ip̄z Ioseph. **U**n̄ nō p̄fundebat̄ mariā vocare Ioseph dñm suū quē ad modū de sara ad abraā scribit̄ ap̄ls pet̄. **U**n̄ ⁊ p̄ponit eū sibi v̄bi p̄ri. **E**cce p̄ tu⁹ ⁊ ego q̄rebam⁹ te. **N**imīz. **Q**uia maior in maria q̄s sara h̄ūilitas. **I**oseph dignitas abrae dignitatē sup̄abat. **F**uit at̄ hec p̄creatio pueri Ihu ī te maria p̄ sp̄m̄ctm̄ de p̄sensu vero vel interpretatio viri tui ioseph. **V**olebat enī qz fieri voluntas dñi p̄ oia cū eēt iust⁹.

Dec̄at̄ dicim⁹ ad excludēdū ptus adulterinos vxoz. in q̄bz mariti v̄l nō p̄sentunt. vel p̄sentire rōnabilit̄ nequeūt. **N**ullū idcirco ius p̄nitat̄ in talibz filiis. s̄z ī fundo suo genit̄s v̄dicare p̄nt. **L**ibet hic exclamare. **O** mirāda p̄rius Ioseph sublimitas tua. **O** dignitas incōpabilis. vt mat̄ dei. regia celi. dñia mūdi. appellare te dñm nō indignū putauerit. **N**escio sane p̄tes orthodoci qd̄ hic āplius beat̄

mirabilis vel humilitas in maria vel in ioseph sublimitas quous incopabiliter eruperit utriusque puer Jesus benedictus in secula de quo scriptum est iam dictum est quod erat subditus eis. Subditus fabro is qui fabricauit auroras solis. Subditus femine textrine cui flectitur omne genu celestium terrestrium et inferorum. **R**egem mihi verba suppeteret ad explicandum tam altum et absconditum a seculis mysterium tam admirandum venerandumque trinitatem Iesu Ioseph et Marie. Velle mihi quod adiacet sed posse non inuenio ac in ipso conatu deficio. **U**bi cum gratia sit gloria naturam non tollat sed extollat et perficiat recogitemus pia deuotione quod si vinclo quodam naturali obligatio consurgit filij ad matrem et matris ad spolum suum et utriusque scilicet filij et matris ad fidelissimum vigilantissimum et sedulum custodem et nutritum Ioseph qui fuit caput marie habens inde auctoritatem aliquam principatum dominatorem vel imperium in maria sicut et maria suo modo in filium suum Iesum iure naturalis maternitatis quantum existimamus est iustus ipse Ioseph nunc in gloria et in celis qui talis et tantus inuentus est hic in miseria et in terris. **P**rofecto si non mentiebatur Iesus qui ait. **U**bi sum ego illic et minister meus erit. **I**lle primior videtur collocatus in celis qui in ministerio fuit vicinior obsequentior atque fidelior post maria inuentus in terris. **S**ed hec hactenus de ipsa natiuitate corporali iesu christi cuius princeps ceteros et de sublimitate sua aliqualiter apertum est honore sanctorum sanctarumque omnium inter quos non est pretentio quos eorum videtur maior esse ac intelligentie sobrietate semp saluis. **N**unc de tertia natiuitate que spiritualis est et omni deuotione viuenti concubilis sermo loquatur de qua christus apud iohannem ait. **P**ropter vos nasci denuo. **E**t iterum quod natus est ex carne caro est et quod natus est ex spiritu spiritus est. **I**n hac autem natiuitate vicissitudo mirabilis est quod dum nascitur Iesus in anima deuota per fidem gratiam sic ipsa uerbigena hoc est uerbum generans et mater dei que tamen anima nudum per naturam sed per gratiam adoptatam est filia ut uerax sit de quolibet tali anima que ipsa est uirgo mater et filia. **I**taque quod mater sit testis est omni exceptio maior que ait. **Q**ui fecerit uoluntatem patris mei qui in celis est ipse meus frater soror et mater est. **P**orro de filiatioe quid iohannes quod paulus dixerint scimus. **D**e-

dit eis patrem filios dei fieri inquit iohannes. **E**t quod subdit quod per fidem que his qui credunt in nomine eius. **E**odem enim teste **O**mnis qui credit quoniam ihesus est christus et deo natus est. **S**equitur aliud quod pertinet ad anie uerbigene dei matris et filie uirginitatem. **Q**ui non ex sanguinibus ait neque ex uoluntate carnis neque ex uoluntate uiri sed ex deo natus sum. **N**escio dicere quod sentio nescio si satis assequer uerbis suppleat imperfectum meum sapientissima breuitudo uestra. **I**taque considerat in anima rationali indiuisibili quidem subaliter portum cula quedam uirginalis que nec obnoxia potest esse uoluntati. **H**ec appellatur quandoque a doctoribus sinderisis quandoque a permentis quandoque scintilla rationis quandoque naturalis instinctus in bonum. **H**ac autem sinderisim nec ipsi uoluntates et uoluptates anima rationalis stimulet et ad malum remurmuret. **H**inc nascitur acerbissimum ille uermis qui non morietur. **H**ic ita discerpens et dissipans supra que cogitari potest animam infelicem dum sinderisis impellit ad dilectionem dei sed reprobam uoluntatem toto odiorum conatu resistit in aduersum. **S**ed ad quod ista de sinderisim. **C**erte ut ostenderem eam spiritum uirginem esse que dum caret obubzante et secundate spiritus sancto manet infeliciter sterilis dum autem ad est idem spiritus uisitans gratificans et secundans fit ipsa uerbigena hoc est uerbum pariens et hoc sine corruptioe quod non ex sanguinibus corporalium fantasmatum neque ex uoluntate carnis desiderio carnalium neque ex uoluntate uiri hoc est ex parte liberi arbitrij sed ex deo est quicquid hic natus est. **N**ec tamen excludit sinderisim rationisque sensus. **S**ed dum nunciatrix gratia afflatu secreto et intimo ueluti clauso super animam ostio suggerit aduentum uerbi in mentem ruderit sinderisim humili genuflexione. **E**cce ancilla domini. **F**iat mihi secundum uerbum tuum. **D**einde uisitat **E**lisabeth senem et corruptam per quam mystice designat inferior portio rationis se conuertens ad corporalia et terrena uel quodammodo uoluntate sed ex munere diuino iohannem in se recipit. **H**ec est gratia participat. **E**t ita gaudium **M**arie uerbigene in elisabeth grauidam partu tali gratie deriuari recte memorat. **D**is itaque breuiter et per captum tante rei tenuit expositionis de hac uirginali natiuitate et filiatioe dum in anima nascitur Iesus qui uocatur christus nulli dubia relinquitur ueritas nre huius principalis

itate uirginali coniugio
 in eiusdem Ioseph pater
 duntaxat el facill haberi pnt
 rationem q post uerbu de no
 soloz sanctificatione in altes
 multiplici naritate Iohnde
 as.
De maria na
 de uirginali sponso
 uirginitas mo quo blas
 pcul hoc a pietate fidei
 vestra breuitudo scy eterna
 tre. que admodum nascitur
 ories splendor lucis et ne
 ssimi pdu priogenera an
 psal. **E**xterio an lucife
 neqz Ioseph coica. **A**l
 q angel ad maria Spi
 Ioseph qd nascet ex re
 marie uer pareret et pepe
 maria. materia mstrauit
 ali q hie mutua traslatio
 sobrietate dicere fas no
 dici fossilan possit. nisi
 teri q si frater decessisset
 et semie et. **A**c nate in pu
 et fris. **S**ic eni cocoro dat
 duos presvnu que ma
 nit pr iacob uero natura
 si doryl scadalo nescientu
 et q eu ageliste meriti
 quo ioseph dicit e pr
 ipa etia uirgine. **D**a
 qrebam. **R**e. **F**uit ita
 fuit trio pr generatoc
 ices ioseph gerere no
 naturalis legal pue
 nar e igit iho in tra
 sup et nubes pluuar in
 a orta e. **Q**uidni ope
 dicta pueri iesu forma
 vere traslatu erat i ipz
 ue admodu de fara ad
 e p tu ego qrebam
 dignitas abrae digni
 p mictu de pntu uero
 as dnt p oia cu eet iust
 qd marit n o pntu
 nitas in talio filijs. Ii
 mirada p: sus Ioseph
 celi. dnta mudi appella
 qd hic aplius bea

B

Sermo de natiuitate marie

quarte cōsideratiōis. q̄ sc̄z tam ex **M**aria
q̄ ex ioseph natus est iesus qui uocat̄ x̄ps.
Dō si traducere placuerit uerba thematis.
ad hunc anagogicū intellectū. poterim⁹
conuenienter aptare q̄ **J**acob genuit **J**o-
seph uirū **M**arie. Quid enī p̄ iacob. qui
supplātor appellat̄. rectius accipitur q̄
luctat̄ supplātor uiciorum. quod sit in
actiua. in qua primū cōtemplatiuū exerce-
ri necesse est. **O**porteret insup̄ actiuus p̄
se gignet ex se meditatiōem. **E**st autē me-
ditatio uehementis animi applicatio. ad di-
uinū aliquid inuestigandū. p̄gnoscendū
et degustandū. que meditatio recte p̄ **J**o-
seph exprimit̄. quia ioseph crescēs interp̄-
tatur. **N**eq̄ enī potest aliter aīma meli⁹ ex-
crescere spūalibus augmētis q̄ p̄ medita-
tionē fortē salubrē p̄ quā ascendit aīa de
uirtute in uirtutē reiecta uel superata flu-
xibilitate inanium cogitationū. et uoluta-
bro desideriorū carnaliū euacuato. **H**ec
insup̄ meditatio. q̄ robusta est. neq̄ flui-
da uel eneruis sicut est ipsa cogitatio/ re-
ctissime uir dicit̄. **S**ed cui⁹ uir. **H**irytis
Marie p̄ quā om̄is mens illūiata uel illu-
minari diuinit̄ intelligit̄. **A**udi medita-
tionē illuminatē. **I**n meditatiōe mea in q̄t̄
psalmista exardescet ignis. **E**cce splēdor il-
lustrās. **E**x hac at̄ maria mystica nascit̄ p̄
cōtemplatōē. **I**hs q̄ uocat̄ x̄ps. nō q̄dē ex
cōmixtōe uiri sui q̄ est meditatio. s̄z put̄ ex
positū est mystico spiramē dū spūscūs
obumbrat aīam ad terrena nō spiciēda
refrigerans ab ardore illecebrarū carnaliū
Illuminat autē ad diuina libero intuitu.
longe lateq̄ contēplanda cum degustatiō-
ne q̄ suauis est dominū. **H**ec est illa brā
natiuitas. in qua castissimis amplexib⁹ te-
netur et deosculat̄ puer iesus. in q̄ nascitur
et nutrit̄ lacte deuotiōis et melle contēpla-
tōis. in qua dulcor et splēdor est. **Q**uine-
tiā uersa uice renascit̄ aīa x̄po. ut ita se mu-
tuo cōdeceant adolescēs et adolescēcula in
mētis excessu. et dicat ad dilectū suū dile-
cta. **D**ilectus me⁹. supple cōdecet mihi et
ego illi. **H**ec est gratiosa uere desideran-
da natiuitas. **S**ic ei nascēs. succedit deo
patri in nobilitate. q̄ de⁹ efficit̄ ipse p̄ci-
patōe diuinitatis. **S**ic deducit **B**oetius
Et p̄pheta ait in p̄sona dñi. **E**go dixi dñs
estis et filij excelsi oēs. **A**deo quidē **M**a-
ria fuit diuina. ut ea q̄ de sapiētia increas-
ta scribit ecclesiastic⁹. ecclesia transferat ad

maria ut est illud. **A**b initio et ante secula
creata sum. **S**uccedit p̄terea talis deo
in dilectōe. **U**idete in q̄t̄ iohes. qualē cha-
ritate; dedit nobis de⁹ pater et filij dei no-
minemur et sim⁹. **S**uccedit in strēnuitate
quia om̄e q̄d natū est ex deo uicit mundū
Et itez **O**m̄is q̄ nat⁹ est ex deo nō peccat
Nonne tibi magna uidet̄ strēnuitas uin-
cere mūdū. et nō peccare. **S**uccedit demū
in hereditate. quia si filij et heredes. et.
Quo cōtra nisi quis renat⁹ fuerit ex aqua
et spūscō nō potest intrare in regnum dei
quod est hereditas patris nostri. **L**egi-
tur aristotele dixisse. gaudeat bñ nati. gau-
deant plane q̄ non ex sanguinib⁹ neq̄ ex
uoluntate carnis. neq̄ ex uolūtate uiri sed
ex deo nati sunt. mō dicto. **Q**uo cōtra ma-
ledicit **J**ob. maledicit et **J**eremias natiui-
tati sue rep̄nt̄ antes illud apli. **D**ēs nasci-
mur filij ire. **H**ec est natiuitas nature cor-
rupte q̄ seclusa gratia miserabilis est **J**ob
homo nat⁹ de muliere breui uiuens sepe
replet multis miserijs. **E**t eccl̄astes lauda-
uit magis mortuos q̄ uiuēt̄ et feliciore
utroq̄. qui nondū natus est. **Q**ua in re
stultissimū est. solēnifare natiuitatē hoīm
quē admodū fecit herodes diē natalis sui
celebrē in quo **J**ohānes occisus. **H**ystice
gratia pdita. **H**inc recte traditur facere
gens thracie. que natiuitates hoīz deplo-
rat/ cōgaudet moriētib⁹. **D**ies uero nati-
uitatis spūalis duz homo regenerat⁹ est p̄
gratiā baptisimo. uel fluminis uel flamis/
sub hac intentōe celebrari p̄r. nedum sine
culpabili rephensiōe. sed cū laudabili gra-
tiarū actiōe apud deum. q̄ taliter dedit na-
sci denuo. **P**ropterea post celebratē na-
tiuitatis beati **J**ohānis baptiste sacratis-
simam et iocundā. quia sine peccato nat⁹
est p̄ sanctificatiōem. instituit eccl̄ia nati-
uitatē beate et gloriose/semperq̄ uirginis
Marie celebrari fieri. admonita p̄r mi-
raculo. **A**ddidit cōsequēter octauas. **P**ro-
pter adipiscendā sicut historie tradunt ec-
clesie pacem. **H**inc enī oratiōe natiuitatis
eiusdem dicit̄. **F**amulis tuis dñe celestis
gratie munus impertire. ut quib⁹ brē uir-
ginis p̄tus exiit salutis exordij. natiui-
tatis ei⁹ uotiuā solēnitas pacis tribuat in-
crementū. **S**i uero propter finē consi-
milē cōgruat huic sacrosancte **S**ynodo.
laudis aliquid uel honoris instituere pro
uirgiali spōso **M**arie **J**oseph. cui⁹ honoz

Versus predictis correspondētes 60

redundat in ipam. et in eum qui de ea natus est Iesum christū. viderit vestre beatitudinis sapientissima deuotio. **N**ō q̄ multiplicatiōem festiuitatū apud vulgus qd̄ de labore manūū viuere habet suadeam⁹ esset vrinā apud tales huiusmodi numerus festiuitatū minor. sicut in reformatōe hic in cōcilio notatū est. sed apud ecclesiasticos et de ecclesiasticis talia loq̄mur. dū de celebritate virginalis cōiugij Ioseph cum maria. vel de ipsius felici transitu fieri solennitatē exoptamus. **A**d quid ista? Quaten⁹ ita marie meritis et intercessione tanti tā q̄ potētis et imperiosi quodāmodo patroni/apud sponsam suam. de qua

natus est Iesus qui vocat⁹ x̄ps. reddat ecclesia vnico viro vero et certo summo pontifici sponso suo vice christi. Nosq; deniq; singuli/deo renascamur/felici natiuitate/hic p̄ gratiā et in futuro per gloriā que est natale sanctorū **I**ntercedere te et si fas est dicere/quodā iure tuo iubente gloriofissime Ioseph vir marie. de qua natus est Iesus qui vocatur christus.

Esti sex versus se

quentes sunt quasi pro triplo. ad carmen illud. xvi. versuum **G**enerat illa dies/qui ponūt in tertia consideratōe sermonis.

Felix illa dies/toto celeberrima mundo.
Sacra docens leta/qua scandit ad ethera virgo
Mater/et angelicos ciues superetulat omnes
Duc tibi virgo Ioseph. Iesus et tua sp̄sa p̄inquinū
Ardere fas statuunt solium. tales ob honores
Concinimus /facite nobis hec gloria detur.

Alma redemptoris mater. cui lege superna.
Vir iustus virgoq; Ioseph cum virgine nupsit
Da celebrem/dignumq; tuo psoluere cultum
Coniugio/fac nos purgatis sordibus omnes
Posse deo iungi/fidei qui sedere puras
Desponsans animas. diuino germine complet
Portio nature. prestantior esse **M**aria
Areditur/hec celis/hec mundo dignior ipso.
Gratia nam superat naturam/gratia que se
Diuidit in reliquos. istam fontaliter implet.
Due clausit gremio/quem totus non capit orbis.
Prim/nam celi gabriel festinus ab arce.
Preradians alacer/tortus iocundus in ipsam
Azareth. urbem galilee mittitur/illic
Desponsata viro/dauidis de stirpe/ Ioseph qui
Dictus erat/ clauso reperitur virgo **M**aria
Ostiolo/ cui dixit que/ cui gratia plena ^{saluatio}
Qui tecum domin⁹/gabriel que verba salutis.
Virgo silens cogitat/ animo turbata quousq;
Nunciū archanum. diuo sermone reterit.
Hoc natura stupet/stupet hocq; ioseph reputās se
Mysterijs tantis indignū/voce modesta
Clamat/id vnde mihi quis sum:te deprecor a me.
Hor exi domina/nec enim mihi nubere tecum
Fas video/ dum multa Ioseph trepidus cogitaret
Soluitur in somnū/cui iussio celica dixit
Aude clare Ioseph vxori trade virum te.
Conimū dilecte deo/cui sponsa frequenter
Blanda Iesum gremio posuit/fidenter adimus
Hunc thronum/residet vbi gratia saluificās nos.

Prosa in circūcissione domini

Mira Ioseph iusti virtus/laus mira/mariam
Qui deus vxorem sociat/mirare sacratum
Secundum prolis cum virginitatis honore
Ioniugiu/faber o mirus/cui subditur vltro
Aurozam et solem qui fabricat/huncq; benigno
Nominat ore patre tali quoq; gaudet alumno.
Regia stirps et sacra Ioseph te reddit ab ortu
Claris insignem titulis/te leta decenter
Pauperies manuq; labor nutriuit/ob inde
Strenuus et liber ac psalmo teste beatus
Hinc vxor tua/tecum sicut vitis abundans
Te dominu/sponsumq; vocat. nos redde beatos

Carmen eiusdem de di

uersa immunitate a peccato christi et matris sue.

Nostrā dignatus naturam suppositure
Filius eterne saluificare volens
Circulus vt fieret coniūcit ad ima supremū
Virginis esse satus absq; viro voluit.
Virgo caret culpa peccati/pena remansit/
Natus vt trunq; tenet attamen impariter
Virgo necessaria nature lege subisset
Culpam/ni dominus sanctificaret eam.
Sed caruit christus prima sub origine culpa/
Peccati/penam sponte subire volens.
At peius subiecta fuit nō sponte maria
Quānis virtutis traxit ad obsequium.
Indiguit redimi/non filius/ergo redemptam
Perfete fieri/matris honor voluit.
Copula legitima fuit/et semen benedicti
Dore sacro pomit/festus et esse dies.
Omnis eam virtus primo decorauit ab ortu
Certatim dotes quelibet accumulāt.
Edocuit noster sermo vulgaris id ipsum
Totam qui pulcrā magnificauit eam.

Prosa in circuncissione

domini composita per predictum egregiu doctorē/
que cantatur in cantu. Veni sancte spiritus.

Apparuit hodie/mira virtus gratie que deum cir
cuncidit. Nomen ei celicum nomen et saluificum. qd
est Iesus indidit.

Nomē salus homini/nomē quod os domini. ab
eterno nominat. Dudum matri numinis hoc spō/
so virginis/angelus denunciat.

Tu nequam vim zabuli/ tu peccatum seculi/ no/
men sacrum superas Iesu nostri precium Iesu spes
merentiam/mentes salua miseris.

Quod deest in homie. supple tuo nomine. quod

est salutiferum. *Tua circumcisio/cordis sit precisio
efficax cauterium.*

*Sanguis fusus sordidos/lauet/riget aridos/me/
stis det solatium. Anni nunc initio bono pro conce/
nio/da te Jesu premium. // Amen.*

*F*ratres igitur charissimi/ad Mariā exultantes/
sic deuote iubilantes dicamus vna pariter

*M*aria maris stella.alma celorum regia *In* bus
tus mundi procella. *Ad* nos virgo te inclina.

*N*unc gaudeas ac letare/que meruisti portare de/
um rosa speciosa super rosam tu formosa.

*T*u es rosa singularis/sola rosa tu vocaris. *Tu* li
lium ⁊ viola. *G*aude plena fauis suavis.

*B*landa caris/nulli grauis. *C*ordi nostro coniū/
garis/mentem nostrā alloquaris. *f*ac vt spernamus
frivola.

*G*aude vernans paradīsus/in quauiget nosteryi
sus de quo surgit flos decor. de qua fluit fons amo/
ris et omne quod est optimum.

*G*aude dulcis philomena. cuius vox amore ples
na. tua suavis cantilena. laus sanctorum est amena:
et gaudium angelicum.

*G*aude rosis coronata/omni flore purpurata. an
te thronum o decora/dulcem prolem pro nobis ora
vt se nobis det in premiū. // Amen

*D*ulcis virgo atq; mater. quam elegit deus pater
Aue plena gratia. *T*uum natū ora christum. vt coro
net chorū istum. in perenni gloria

// Amen.

Incipit Centilogi
um de conceptibus Magistri Johannis
Bersonis Cancellarij Parisien. et eximij
professoris in sacra pagina.

Sequitur probemiū.

Conceptum
de virgine magnificantes

et implorantes cum illa que mente prius
q̄ carne cōcepit. *Q*uius nomē sanctum/
qui de se per salomonē loquit in persona
sapiētie. *A*ccū erant abissi et ego iam cō
cepta eram. *A*gemus pauca de cōceptib⁹
obediētes consilio Jesu filij Syrac. *P*re
curre autem inquit prior in domū tuam
et illic aduoca te. et illic lude et age conce/
ptiones tuas: non in delicijs. et verbo su/
perbo. *S*ic agebat assidue illa/ cui dictū
est per angelum. *E*cce cōcipies in ytero ⁊
paries filiū. *N*am cōseruabat omnia verba
de filio/ conferēs in corde suo. *C*onferēs